

การส่งเสริมพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนด้วยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ของคณะสงฆ์อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก*

Promoting the Teaching of Morality in Schools by Using Information
Technology of the Sangha of Pak Phli District, Nakhon Nayok Province

¹พระมหาวัชรพงศ์ ฐานวโร, พระสมุห์ธงชัย สุนทรจาโร และ พระครูบรรพตภาวนาวชิธาน

¹Phramaha Watcharapong Thanavaro, Phrasamuh Thogchai Sundaracararo and
PhrakruBanpotpavanavithan

¹มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

¹Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhon Ratchasima Campus, Thailand.

¹Corresponding's Author Email: neung1976@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัย

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาระดับ 2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ 3. เพื่อนำเสนอแนวทางการส่งเสริมพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน ด้วยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของคณะสงฆ์อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก ระเบียบวิธีวิจัยเป็นแบบผสมวิธี ระหว่าง การวิจัยเชิงปริมาณ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.814 กับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พระสงฆ์ จำนวน 168 รูป วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 9 รูปหรือคน โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา สรุปเป็นความเรียง

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับการส่งเสริมพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน ด้วยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของคณะสงฆ์อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.30$, S.D.=0.27) 2. ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนการสอนของพระศีลธรรม กับ การส่งเสริมพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน ด้วยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของคณะสงฆ์อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กันเชิงบวก อยู่ในระดับมาก ($r=0.891^{**}$) 3. แนวทางการส่งเสริมพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน ด้วยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของคณะสงฆ์อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก ด้านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ มีการใช้โน้ตบุ๊ก แท็บเล็ต โพรเจคเตอร์ ในการจัดการเรียนการสอนและติดตามผลนักเรียน ด้านบุคลากร มีการพัฒนาทักษะและเทคนิคการสอนให้ทันสมัยให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละวัย ด้านข้อมูล มีการใช้สื่อออนไลน์ และเลือกแหล่งข้อมูลในการศึกษาธรรมะมีความถูกต้อง ด้านกระบวนการ มีการใช้แอปพลิเคชันและสื่อโซเชียลต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอนหลังสถานการณ์โควิด-19

* Received June 12, 2025; Revised February 9, 2026; Accepted February 20, 2026

คำสำคัญ: การจัดการ; เทคโนโลยี; พระสอนศีลธรรม

Abstract

This research aims to 1. Study the level 2. Study the relationship 3. To present the guidelines for promoting monks to teach morality in schools by using information technology of the monks in Pak Phli District, Nakhon Nayok Province. The research methodology is a mixed-methods research between quantitative research with a reliability value of 0.814 for the sample group of 168 monks. Data were analyzed using descriptive statistics, including frequency, percentage, mean, standard deviation, and correlation coefficient. Qualitative research collected data from 9 key informants or people using the descriptive content analysis technique. The summary is an essay.

The research results found that 1. The level of promoting monks teaching morality in schools by using information technology of the Sangha of Pak Phli District, Nakhon Nayok Province, overall, was found to be at a high level ($\bar{X}=4.30$, S.D.=0.27). 2. The relationship between the teaching management of monks teaching morality and the promotion of monks teaching morality in schools by using information technology of the Sangha of Pak Phli District, Nakhon Nayok Province, overall, was positively related at a high level ($r=0.891^{**}$). 3. Guidelines for promoting monks teaching morality in schools by using information technology of the Sangha of Pak Phli District, Nakhon Nayok Province In terms of computer equipment, notebooks, tablets, and projectors were used to manage teaching and follow up on students. In terms of personnel, teaching skills and techniques were developed to be up-to-date and appropriate for students of each age. In terms of information, online media was used and sources of information for studying Dhamma were selected with accuracy. In terms of process, various applications and social media were used to manage teaching after the COVID-19 situation.

Keywords: Management; Technology; Monks Teaching Morality

บทนำ

ตลอดประวัติศาสตร์ พระสงฆ์มีบทบาทสำคัญในการเผยแผ่หลักธรรมของพระพุทธศาสนา เพื่อสร้างความสุขและประโยชน์แก่สังคม ตามพระพุทธโอวาทที่เน้นการออกไปช่วยเหลือและเกื้อกูลผู้อื่น อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันสังคมไทยต้องเผชิญกับกระแสโลกาภิวัตน์และวัตถุนิยมที่เข้ามาอย่างรวดเร็ว จนทำให้ค่านิยมของผู้คนเปลี่ยนแปลงและเกิดการยึดติดกับความสะดวกสบายทางวัตถุมากขึ้น ส่งผลให้บทบาทของศาสนาและพระสงฆ์ใน

การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่เยาวชนมีความท้าทายมากขึ้น “ภิกษุทั้งหลาย พวกเธอจงเที่ยวจาริกไป เพื่อประโยชน์สุขแก่ชนจำนวนมาก เพื่ออนุเคราะห์ชาวโลก เพื่อประโยชน์เกื้อกูล และความสุขแก่ทายาทและมนุษย์ทั้งหลาย” (วิ.ม. (ไทย) 4/32/40) ยิ่งโลกพัฒนาด้านเทคโนโลยีและเศรษฐกิจมากเท่าไร จิตใจของมนุษย์กลับเสื่อมถอยลงเพราะความหลงใหลในวัตถุ จนอาจกล่าวได้ว่ามนุษย์ยุคใหม่ตกอยู่ภายใต้การครอบงำของค่านิยมทางวัตถุอย่างเต็มที่ การรับวัฒนธรรมตะวันตกโดยขาดการกลั่นกรองว่าสิ่งใดเหมาะสมกับบริบทไทยส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นทรัพยากรสำคัญของชาติ พวกเขาถูกทำให้เป็นเครื่องมือทางการตลาดผ่านการโฆษณาที่มุ่งขายสินค้าโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบทางจิตใจและสังคม ขณะเดียวกัน วัฒนธรรมไทยดั้งเดิมก็อ่อนแอลงอย่างน่าวิตก (พุทธทาสภิกขุ (เจื้อม อินทปญโญ), 2542)

โครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนเริ่มต้นขึ้นเมื่อปี 2546 โดยเป็นความร่วมมือระหว่างกระทรวงวัฒนธรรมและกระทรวงศึกษาธิการผ่านบันทึกข้อตกลงร่วมกัน มีเป้าหมายเพื่อให้พระสงฆ์เข้าไปมีบทบาทในการสอนศีลธรรมในสถานศึกษาทุกระดับ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในหลักพระพุทธศาสนาและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้กับเยาวชนไทย ตั้งแต่ประถมศึกษา มัธยมศึกษา จนถึงอุดมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดความเชี่ยวชาญในหลักธรรมของครูผู้สอน และเสริมสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา รัฐบาลมุ่งสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเน้นการพัฒนาทั้งความรู้และจริยธรรม เริ่มตั้งแต่ปฐมวัย ผ่านสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ครอบครัวที่อบอุ่น และสถานศึกษาที่เอาใจใส่เด็กอย่างใกล้ชิด พร้อมปลูกฝังความรู้ที่ทันสมัยควบคู่กับคุณค่าด้านวัฒนธรรมไทย นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลในการพัฒนาทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ในบริบทปัจจุบัน ที่พุทธศาสนาอาจถูกเจือปนด้วยแนวคิดจากศาสนาอื่นจนทำให้บางคนหลงทางไปสู่ความมกมาย แทนที่จะได้รับปัญญาตามหลักพุทธธรรม จึงเป็นหน้าที่ของพระสงฆ์และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องที่จะยึดมั่นในคำสอนของพระพุทธเจ้า และฟื้นฟูหลักปัญญาที่กำลังเลือนหายในสังคมไทย รัฐบาลจึงส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่เยาวชนอย่างเต็มที่ โดยสนับสนุนให้พระสงฆ์ออกไปสอนศีลธรรมในโรงเรียน เพื่อให้เด็กและเยาวชนใช้เวลาได้อย่างมีค่า และเติบโตเป็นบุคคลที่มีทั้งความรู้และความดีงาม (กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม, 2549)

แม้ว่าการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาในโรงเรียนจะมีอย่างต่อเนื่อง แต่ยังคงพบปัญหาว่าเยาวชนและประชาชนจำนวนมากไม่น้อยยังขาดความเข้าใจที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับหลักธรรมและคุณธรรมของพระพุทธศาสนา ซึ่งอาจเกิดจากวิธีการสอนที่เน้นท่องจำมากกว่าการปฏิบัติจริง ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถนำหลักธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ สาเหตุส่วนหนึ่งอาจมาจากข้อบกพร่องในการสอน เช่น ไม่เน้นการปฏิบัติธรรมอย่างจริงจัง ทั้งที่วิชาศีลธรรมหรือพระพุทธศาสนาจะเกิดประโยชน์สูงสุดเมื่อผู้เรียนนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ การเรียนการสอนในอดีตมักเป็นการท่องจำมากกว่าการคิดวิเคราะห์ เน้นทฤษฎีมากกว่าการปฏิบัติจริง ส่งผลให้ผู้เรียนขาดสติสัมปชัญญะ การควบคุมอารมณ์ และปัญญาในการแก้ปัญหา ทำให้ประสิทธิภาพของการเรียนการสอนไม่บรรลุวัตถุประสงค์อย่างเต็มที่ คณะสงฆ์อำเภอปากพลีได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว จึงได้จัดส่งพระนิสิตจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยและพระสงฆ์ในพื้นที่ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเข้าไปสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนทุกระดับชั้น เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนการสอน คณะสงฆ์อำเภอได้มีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง โดยจัดตั้งกลุ่มไลน์สำหรับพระสอนศีลธรรมใน

อำเภอ เพื่อประสานงาน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ติดตามผล และแก้ปัญหาร่วมกัน พร้อมทั้งจัดประชุมสรุปผล การปฏิบัติงานทุกปีการศึกษา อย่างไรก็ตาม ยังคงพบว่าการจัดการเรียนการสอนวิชาพุทธศาสนาในโรงเรียนยังมีข้อจำกัดบางประการ ทั้งในด้านการบริหารจัดการและด้านความรู้ของผู้เรียน ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการแก้ไข และพัฒนาต่อไป

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาการส่งเสริมการสอนศีลธรรมในโรงเรียนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของ คณะสงฆ์อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก เพื่อนำผลที่ได้ไปปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพให้กับพระสอน ศีลธรรมในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการส่งเสริมพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน ด้วยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของคณะสงฆ์อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การจัดการเรียนการสอนของพระศีลธรรม กับ การส่งเสริมพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน ด้วยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของคณะสงฆ์อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการส่งเสริมพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน ด้วยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของคณะสงฆ์อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัยงานวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ซึ่งเป็นการผสมวิธีระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

1. ประชากรเป้าหมาย
ประชากร ได้แก่ พระสงฆ์ ในอำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก จำนวน 288 รูป (สำนักงานเลขาธิการ เจ้าคณะอำเภอปากพลี, 2567)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พระสงฆ์ ในอำเภอปากพลี จำนวน 167 คน

2.1 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการกำหนดขนาดตัวอย่างในการวิจัย ทำการสุ่มจากกลุ่มประชากร โดยใช้สูตรของ ทาโรยามาเน (Yamane, 1973)

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดย	N	=	จำนวนประชากรทั้งหมด
	e	=	ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (นิยมใช้ 0.05)
	n	=	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

เมื่อแทนค่าสูตรข้างต้นจะได้

$$n = \frac{288}{1 + 288(0.05)^2}$$

$$n = 167.44$$

$$n = 168$$

ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เท่ากับ 168 คน

3. การกำหนดวิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูล

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยศึกษาจากเอกสาร หนังสือ ตำรา วารสาร สิ่งพิมพ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบความคิดในการสร้างแบบสอบถาม ได้แก่ 1. การวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา (Contents Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของประเด็นคำถามการวิจัยกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยในรูปแบบของเทคนิคการวิเคราะห์ IOC (Index of Congruence) โดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบไม่น้อยกว่า 5 คน ได้ผลการหาค่า IOC ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 2. การหาค่าความเที่ยง (Reliability) นำแบบสอบถามที่ได้ไปปรับปรุงจากขั้นตอนการหาค่า IOC แล้วไปแจกให้กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยหรือพื้นที่ในการวิจัย จำนวน 30 ชุด ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของความเชื่อมั่นแบบสอบถาม (Try out) ทั้งฉบับเท่ากับ 0.814

3.2 วิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดเก็บข้อมูลเชิงปริมาณตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) จัดเตรียมเครื่องมือตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการแจกแบบสอบถาม

2) ผู้วิจัยเสนอติดต่อขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือถึงเจ้าคณะอำเภอปากพลี จังหวัดนครนายกที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อเข้าแจกแบบสอบถาม (Questionnaire)

3) ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่รับกลับมาเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสังคมศาสตร์

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่ได้ทั้งหมดไปทำการตรวจสอบความถูกต้อง การลงรหัส และประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์เพื่อทำการคำนวณค่าสถิติต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์การนำเสนอและสรุปผลการวิจัย โดย 1) สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ สถิติ ค่าร้อยละ

ละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (สิน พันธุ์พินิจ, 2557)

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้านการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ในการวิจัยครั้งนี้ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงกับผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ เป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวิจัย จำนวน 9 รูปหรือคน

2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-Structured Interview Form) โดยสัมภาษณ์เกี่ยวกับการส่งเสริมพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน ด้วยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของคณะสงฆ์อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก

3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

3.1 ขอนหนังสือจาก มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์

3.2 ทำการนัดวัน เวลาและสถานที่กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) และดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดไว้ จนครบทุกประเด็น โดยใช้วิธีการจดบันทึกและการบันทึกเสียงประกอบการสัมภาษณ์

3.3 นำข้อมูลดิบที่ได้มารวบรวมเพื่อวิเคราะห์โดยวิธีการที่เหมาะสมและนำเสนอต่อไป

4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์โดยวิธีการ ดังนี้

4.1 นำข้อมูลที่ได้จากสัมภาษณ์ ทำการถอดเสียงและบันทึกเป็นข้อความ จำแนกเป็นประเด็น แล้วเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

4.2 วิเคราะห์คำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context)

4.3 สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตาม วัตถุประสงค์ที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับการส่งเสริมพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน ด้วยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของคณะสงฆ์อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก โดยภาพรวม

(n=168)

การจัดการเรียนการสอนของพระศีลธรรม	ระดับการปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1) ด้านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์	4.34	0.41	มาก
2) ด้านบุคลากร	4.31	0.41	มาก
3) ด้านข้อมูล	4.31	0.37	มาก
4) ด้านกระบวนการ	4.24	0.31	มาก
โดยภาพรวม	4.30	0.27	มาก

จากตารางที่ 1 พระสงฆ์มีระดับการส่งเสริมพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน ด้วยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของคณะสงฆ์อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.30$, S.D.=0.27) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ 2

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ระหว่าง การบริหารจัดการตามหลัก 5ส. กับการบริหารจัดการโครงการวัด ประชา รัฐ สร้างสุข ของวัดในอำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก

(n=168)

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (p)				
	ด้านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์	ด้านบุคลากร	ด้านข้อมูล	ด้านกระบวนการ	โดยภาพรวม
1) ด้านบุคลากร	0.547**	0.647**	0.594**	-0.037	0.640**
2) ด้านเทคโนโลยี	0.652**	1.000**	0.686**	-0.008	0.851**
3) ด้านกระบวนการความรู้	0.630**	0.686**	1.000**	0.047	0.848**
โดยภาพรวม	0.698**	0.894**	0.863**	-0.001	0.891**

** ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (2 tailed)

จากตารางที่ 2 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่าง การจัดการเรียนการสอนของพระศีลธรรม โดยภาพรวม กับการส่งเสริมพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน ด้วยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของคณะสงฆ์อำเภอ

ปากพลี จังหวัดนครนายก โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กันเชิงบวก อยู่ในระดับมาก ($r=0.891^{**}$) จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตาม วัตถุประสงค์ที่ 3

แนวทางการส่งเสริมพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน ด้วยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของคณะสงฆ์อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก ด้านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ มีการใช้โน้ตบุ๊ก แท็บเล็ต โปรเจคเตอร์ ในการจัดการเรียนการสอนและติดตามผลนักเรียน ด้านบุคลากร มีการพัฒนาทักษะและเทคนิคการสอนให้ทันสมัยให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละวัย ด้านข้อมูล มีการใช้สื่อออนไลน์และเลือกแหล่งข้อมูลในการศึกษาธรรมะมีความถูกต้อง ด้านกระบวนการ มีการใช้แอปพลิเคชันและสื่อโซเชียลต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอนหลังสถานการณ์โควิด-19

องค์ความรู้ใหม่

แผนภาพ : องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย

จากแผนภาพ การเรียนการสอนในปัจจุบันมีการนำเทคโนโลยีและกระบวนการที่มีประสิทธิภาพมาใช้ โดยมีการแบ่งกลุ่มนักเรียนทำกิจกรรมตามแผนที่กำหนด เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม มีการคัดเลือกพระสอนศีลธรรมที่เหมาะสม รวมถึงอบรมพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง เทคโนโลยีถูกนำมาใช้ผ่านการสอนออนไลน์และสื่อการสอนที่หลากหลาย เช่น วิดีโอ สไลด์ และสื่ออินเทอร์เน็ตแอกทีฟ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น นอกจากนี้ยังมีการประเมินผลการเรียน การเตรียมเนื้อหา และการใช้ซอฟต์แวร์ต่าง ๆ ในการ

ออกแบบสื่อ ผู้สอนสามารถใช้โปรแกรมกราฟิก โปรแกรมประยุกต์ และสื่อดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่ว อีกทั้งยังพัฒนาตนเองให้ทันสมัย แสวงหาข้อมูลเพิ่มเติม และสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อแลกเปลี่ยนแนวทางการสอน ข้อมูลสารสนเทศถูกนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผ่านการสืบค้นและประยุกต์ใช้กับสื่อการสอน การเรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์และโซเชียลมีเดียช่วยให้การถ่ายทอดความรู้เป็นไปอย่างน่าสนใจและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ กระบวนการทำงานเป็นไปอย่างมีระบบ มีการปฏิบัติตามแผนงาน ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเทคนิคการสอน และใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อให้สอดคล้องกับยุคดิจิทัลและตอบโจทย์การเรียนรู้ของนักเรียนในปัจจุบัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับการส่งเสริมพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน ด้วยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของคณะสงฆ์อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.30$, $S.D.=0.27$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูใบฎีกามนตรี อธิปัญญา (สมาธิ) (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า 1. ประสิทธิภาพการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสมจิตร ขนติโก (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ความสัมพันธ์ระหว่าง การจัดการเรียนการสอนของพระศีลธรรม โดยภาพรวม กับ การส่งเสริมพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน ด้วยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของคณะสงฆ์อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กันเชิงบวก อยู่ในระดับมาก ($r=0.891^{**}$) จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสังฆรักษ์เสกสรร อธิรุกโร (พรมศรี) (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมโรงเรียนอำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูธีรภัทรจารี (พิชิต อธิภทฺโท) (2566) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนอำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

3. แนวทางการส่งเสริมพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน ด้วยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของคณะสงฆ์อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก ด้านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ มีการใช้โน้ตบุ๊ก แท็บเล็ต โปรเจคเตอร์ ในการจัดการเรียนการสอนและติดตามผลนักเรียน ด้านบุคลากร มีการพัฒนาทักษะและเทคนิคการสอนให้ทันสมัยให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละวัย ด้านข้อมูล มีการใช้สื่อออนไลน์และเลือกแหล่งข้อมูลในการศึกษาธรรมะมีความถูกต้อง ด้านกระบวนการ มีการใช้แอปพลิเคชันและสื่อโซเชียลต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอนหลังสถานการณ์โควิด-19 ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสังฆรักษ์ปรีชา จิตญาโณ (หงษ์ทอง) (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรม ในโรงเรียน กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้ส่งสาร (Sender) ประกอบด้วย 1. รู้ เข้าใจ และเข้าถึง ผู้รับสารที่มีความหลากหลาย เช่น กลุ่มวัยรุ่น กลุ่มวัยทำงาน กลุ่มผู้สูงอายุ 2. แดกฉานในเนื้อหาสาระแห่งธรรมะ ด้านสาร (Message) ประกอบด้วย 1. เนื้อหาและหลักธรรมที่เผยแพร่ต้องชัดเจน เข้าใจง่าย เข้ากับยุคสมัยใหม่ 2. สื่อสำหรับการสื่อสารในปัจจุบันมีการพัฒนารูปแบบอยู่เสมอ ด้านช่องทางการสื่อสาร (Chanel) ประกอบด้วย 1. นำสื่อธรรมชาติ หรือสถานการณ์รอบตัวมาเป็นสื่อในการสอนธรรมะ เช่น สถานการณ์โควิด-19 2. พัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์ให้ทันสมัยตามยุค เช่น พัฒนาเป็น E-Books ด้านผู้รับสาร (Receiver) ประกอบด้วย 1. พระเทศนาจะต้องออกแบบหลักสูตรให้ถูกต้องและชัดเจนเหมาะสมกับความต้องการและความสนใจ 2. บุคคลผู้รับข้อมูลข่าวสาร ต้องมีคุณสมบัติ ความสามารถ ความชำนาญในการสื่อสาร การอ่าน การฟัง การตีความ การจับใจความสำคัญของผู้รับสาร ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสุกิจจานุรักษ์ (ชยุตม์ อคควณโณ) (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี บุคลากรการเผยแผ่ บุคลากรที่มีความรู้เรื่องหลักธรรมมีอยู่มากแต่ขาดการพัฒนาความรู้ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้มีความพร้อมในการทำงานเชิงรุกงบประมาณเพื่อการเผยแผ่ ขาดบุคลากรด้านการเงินและบัญชี การสนับสนุนการเงินเพื่อจัดซื้ออุปกรณ์ที่ทันสมัยยังอยู่ในวงจำกัดไม่กระจายทั่วถึงทั้งจังหวัด วัสดุอุปกรณ์การเผยแผ่ ขาดการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยเพื่อใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศานานอกสถานที่ รวมถึงยานพาหนะเพื่อเดินทาง ขาดการสนับสนุนจากทางคณะสงฆ์และภาครัฐอย่างจริงจัง การบริหารจัดการระบบ รูปแบบการเผยแผ่ในปัจจุบันเป็นแบบต่างคนต่างทำไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันขาดการอบรมพัฒนาความรู้บุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้ทันตามยุคตามสมัย

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การส่งเสริมพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน ด้วยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของคณะสงฆ์อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1) คณะสงฆ์ควรดำเนินการจัดฝึกอบรมพัฒนาทักษะพระสอนศีลธรรมในการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์และโปรแกรมสำเร็จรูปให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) คณะสงฆ์ควรดำเนินการจัดการอบรมขั้นต้นและกระบวนการการทำงานของพระสอนศีลธรรมให้เป็นแนวทางเดียวกัน

3) คณะสงฆ์ควรดำเนินการจัดตั้งศูนย์ประสานงานพระสอนศีลธรรมในการให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นของพระสอนศีลธรรม

References

- กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม. (2549). *คู่มือการดำเนินงานตามโครงการครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน ปีงบประมาณ 2549 (ฉบับปรับปรุง)*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสิ่งพิมพ์และพัสดุภัณฑ์.
- พระครูธีรภัทรจारी (พิชิต ธีรภทฺโท). (2566). ประสิทธิผลการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. *สารนิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูใบฎีกามนตรี อธิปัญญา (สมาธิ). (2561). ประสิทธิผลการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม. *สารนิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูปลัดเฉลิมพร อภิวิโร (แป้นกลม). (2565). รูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุควิถีใหม่ ของพระสังฆาธิการกรุงเทพมหานคร. *ดุชนิพนธ์พุทธศาสตร์ดุชนิพนธ์บัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูสังฆรักษ์ปรีชา ฐิตญาโณ (หงษ์ทอง). (2565). การพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรม ในโรงเรียน กรุงเทพมหานคร. *ดุชนิพนธ์พุทธศาสตร์ดุชนิพนธ์บัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูสังฆรักษ์เสกสรร ธีรงกูโร (พรหมศรี). (2564). ประสิทธิผลการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมโรงเรียนอำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา. *สารนิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูสุกิจจานุรักษ์ (ชยุตม์ อคควณโณ). (2562). การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี. *ดุชนิพนธ์พุทธศาสตร์ดุชนิพนธ์บัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระสมจิตร ขนดีโก. (2554). บทบาทของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม. *สารนิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พุทธทาสภิกขุ (เงื่อม อินทปัญญา). (2542). *บางแง่มุมของกามในทัศนะพุทธทาสภิกขุ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สุขภาพใจ.

สำนักงานเลขาธิการเจ้าคณะอำเภอปากพลี. (2567). *ข้อมูลสถิติพระสงฆ์ในอำเภอปากพลี*. นครนายก: สำนักงานเลขาธิการเจ้าคณะอำเภอปากพลี.

สิน พันธุ์พินิจ. (2557). *เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท จูนพับลิสซิ่ง จำกัด.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. Tokyo: Aoyama Gakuin University.